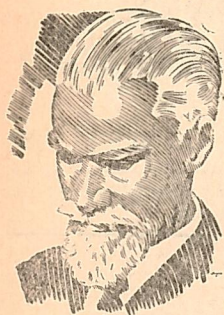

Първа глава

Откъслекъ отъ наградено съчинение.

Дохожда и срѣда. Ставамъ много рано. Цѣлъ съмъ изтрѣпналъ. Влизамъ въ кѣщи. И мама е нѣкакъ като трапна. Шѣта насамъ-нататѣкъ, а погледѣтъ ѝ все къмъ менъ насоченъ. И все току ме съветва, току ме нарежда...

Идватъ и роднини да ме изпратятъ — идватъ леля Рада, леля Стояна, кръстница. Всѣки ми носи по нѣщичко: леля Рада отъ тѣхнитѣ тамянки круши, леля Стояна пържени лангици, кръстница орѣшки и лешници... Тукъ сж и кака съ бае Алекса и децата.

Мама слага трапеза. Наготвила е много гозби, все такива, дето ги най-обичамъ. Обѣдѣтъ е тържественъ. Тато, седналъ до леля Рада, е много разположенъ. Въ очитѣ му свѣти доволство и нѣщо като гордостъ. Съ важностъ разправя той за София, каква била тя, когато преди години ходилъ тамъ. Имало много джамии. И голѣми ханове имало. Намѣсва се и леля Стояна. Като ходила нѣкога на свети Йованъ, минала и тя презъ София. Разправя за пѣтя, за царския пѣтъ, дето върви презъ Софишко поле. — Правъ билъ като конецъ, казва. Високи върби отъ дветѣ му страни. И дълъгъ, дълъгъ, край му се не види! Гледашъ, далечъ нейде човѣци вървятъ — идатъ насрещати. Дребни сж като бубулечки. После малко по малко наедриватъ и сума време ще мине, дорде додате при тебе...

Следя нѣкакъ разсѣяно и думитѣ на тато, и разказа на леля Стояна. Че не ми се слуша. Не ми се и яде. И не седи ми се на едно мѣсто. Не ме сдържа. По-скоро да се свърши обѣдѣтъ, та да тръгнемъ вече...

Прекръстваме се най-после и софрата се вдига.

Бае Алекса докарва коня си. Дисагитѣ, метнати презъ самара, сж пълни съсъ стока. Мама изнася два цедилника — въ едина сж надиплени дрехитѣ ми, въ другия сж турнати хлѣбъ и нѣща за ядене — и завръзва ги задъ дисагитѣ. Изнася и шарено чердже съ малка възглавничка и слага ги върху самара. Всичко е готово.

Байко ме повиква настрана и съ една сериозна загриженостъ ми дава последни упѣтвания: — Като стигнете въ София — казва, — ще питашъ, кѣде е Министерството на просвѣщението и ще занесешъ тамъ прошението, дето го написахмѣ вчера. Сложилъ съмъ го въ една книга между дрехитѣ ти. Дано те приематъ за стипендиантъ. Ако ли пѣкъ не те приематъ, не се кахѣри. Бае Алекса ще ти намѣри стая и ще те нагоди. — Колко добъръ е моятъ байко! И колко се грижи за мене!...

— Айдете вече! На пѣтницитѣ пѣтъ! — вика тато. Сърдцето ми трепва. Ще тръгваме. Бае Алекса повежда коня. Цѣлувамъ